

๑๑ กระทรวง กับสิทธิผู้สูงอายุ

เพื่อความสอดคล้องกับการที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมประชากรผู้สูงอายุแบบสมบูรณ์ ในปัจจุบันไทยมีผู้สูงอายุมากกว่า ๖๐ ปี เกินกว่า ๒๐ % ของจำนวนประชากรทั้งหมด ทำให้ผู้เขียนลองคิดเล่นๆ ดูว่าในขณะที่ผู้สูงอายุในวัย ๖๐ ปี เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ นั้น ความต้องการอยากทราบถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของผู้สูงอายุนั้น ย่อมมากขึ้นเป็นธรรมดา โดยเฉพาะผู้สูงอายุในสมัยใหม่ ซึ่งมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารและเทคโนโลยีมากขึ้นกว่าในสมัยโบราณ ทำให้สามารถค้นคว้าหาความรู้และความต้องการที่จะได้รับบริการจากภาครัฐ เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในวัยนี้เป็นอย่างดีอย่างมีความสุข การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแบบเต็มรูปแบบ หรือสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ทำให้หน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องตื่นตัวในการดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมในทุกรูปแบบ ให้แก่กลุ่มเป้าหมายประชากรผู้สูงวัยอย่างเต็มกำลัง โดยยึดหลักตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ซึ่งการคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุตามกฎหมาย มาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กล่าวถึง ผู้สูงอายุมีสิทธิในการได้รับการคุ้มครองในด้านต่างๆ จำนวน ๑๓ ด้าน ครอบคลุมหน่วยงานกระทรวงต่างๆ เช่น

๑. กระทรวงสาธารณสุข การบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่จัดให้ความสะดวก รวดเร็วแก่ผู้สูงอายุในกรณีพิเศษ มีช่องทางพิเศษในโรงพยาบาลของรัฐให้ผู้สูงอายุสะดวก รวดเร็ว จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ จัดให้มีเว็บไซต์ข้อมูลสุขภาพผู้สูงอายุ

๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย โดยตรงแก่ผู้สูงอายุในบริการสาธารณะ การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง ให้การปรึกษาแนะนำในการแก้ไขปัญหาครอบครัว การสนับสนุนที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่ม และการสงเคราะห์จัดการศพตามประเพณี

๓. กระทรวงวัฒนธรรม การจัดการบริการเพื่ออำนวยความสะดวกด้านพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน หอจดหมายเหตุ และการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

๔. กระทรวงคมนาคม การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่หรือยานพาหนะ และการช่วยเหลือค่าโดยสารตามความเหมาะสม เช่นการรถไฟแห่งประเทศไทย มีคำสั่งให้ลดค่าโดยสารยานพาหนะ การบินไทยลดหย่อนค่าโดยสารแก่ผู้สูงอายุและรถไฟใต้ดินลดหย่อนค่าโดยสารครึ่งราคา

๕. กระทรวงยุติธรรม การให้คำแนะนำ ปกป้อง ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีสำหรับ ผู้สูงอายุ

๖. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐยกเว้น ค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ยกเว้นค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติทุกแห่ง

๗. กระทรวงมหาดไทย การจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่ยากจนและด้อยโอกาส ทั่วประเทศ ผ่านองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีเนื้อหาโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องของการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และกำหนดกฎกระทรวงกำหนด สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราที่มีเนื้อหา เรื่องการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรง แก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่

๘. *กระทรวงศึกษาธิการ* การส่งเสริมและสนับสนุนผู้สูงอายุในการศึกษาและข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

๙. *กระทรวงแรงงาน* การสนับสนุนผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

๑๐. *กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา* การส่งเสริมและสนับสนุนผู้สูงอายุในการจัดบริการเพื่อ อำนวยความสะดวกสถานที่ท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

๑๑. *กระทรวงการคลัง* จัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุตามประกาศกระทรวงการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งประกาศใช้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พ.ศ.๒๕๔๘ ที่มีสาระในการกำหนดให้ผู้อุปการะเลี้ยงดู บุพการีซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับการหักลดหย่อนภาษี คนละ ๓๐,๐๐๐ บาท สำหรับบิดาและมารดาที่มีอายุหกสิบปีขึ้นไป

กล่าวโดยสรุป เห็นได้ชัดว่าหน่วยงานภาครัฐทั้ง ๑๑ กระทรวง ผนึกกำลังช่วยกันดูแล สวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ และสังคมจะน่าอยู่หากเราพร้อมช่วยกันดูแลผู้สูงอายุผู้ทรงคุณค่าของเรา ผู้มี ศักดิ์ศรี มีประสบการณ์ชีวิตที่บ่มเพาะ มายาวนานชั่วชีวิตเพื่อดูแลลูกหลาน จวบจนมาถึงวาระหัวเลี้ยวหัวต่อ ที่ใกล้จะต้องจากไป เราควรระลึกถึงคุณงามความดีของท่านที่ส่งต่อประสบการณ์จากรุ่นสู่รุ่น มาจนถึงปัจจุบัน

อ้างอิงข้อมูล : องค์ความรู้การจัดการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑๐

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕